

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/217/2016
Identifikačné číslo spisu:	5114212914
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5114212914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom v Kežmarku, Hlavné námestie č. 12, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., so sídlom v Martine, Jilemnického č. 4012/30, proti žalovanému P. B., bývajúcemu v W., zastúpenému JUDr. Máriou Vajdovou, advokátkou so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Litovelská č. 871, o zaplatenie 4 613,21 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 190/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. decembra 2015 sp. zn. 6 Co 577/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 16. decembra 2015 sp. zn. 6 Co 577/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. apríla 2015 č. k. 27 C 190/2014-54 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 533,77 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 22. júna 2013 do zaplatenia, všetko v lehote do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu inej zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka, a to zmluvy o zabezpečení, ktorá spĺňa všetky náležitosti spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov na kúpu motorového vozidla. Zmluva obsahovala výšku úveru, výšku jednotlivých splátok, dátum prvej splátky, termín konečnej splatnosti, celkovú zaplatenú sumu, úrokovú sadzbu i ročnú percentuálnu mieru nákladov a jej súčasťou boli aj všeobecné obchodné podmienky. Na základe toho, že žalovaný riadne neplatil, žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru 14. júna 2013, žalovanému oznámil aj začatie výkonu zabezpečovacieho prevodu práva listom z 30. júla 2013 a predložil mu aj vyúčtovanie predčasného ukončenia zmluvy. Na základe čoho vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť nielen zostatok pôžičky 6 642,70 €, ale aj dohodnutého úroku vyčísleného k dátumu vyhlásenia okamžitej splatnosti 1 551,45 €. Žalobcovi ďalej vzniklo právo aj na zaplatenie nákladov za odobratie motorového vozidla, keď podľa predložených listinných dokladov zaplatil sumu 312 €, na zaplatenie nákladov za vyhotovenie znaleckého posudku vo výške 40 € a nákladov spojených s predajom motorového vozidla v sume 122,89 €. Na základe

predložených listinných dokladov tak mal súd prvej inštancie pohľadávku žalobcu za nesporne preukázanú; od uvedených súm boli odpočítané prijaté úhrady, ktorých výška nebola sporná, v čiastke 1 509,44 € a tiež výťažok z predaja motorového vozidla v sume 2 625,83 €, z ktorého dôvodu zostáva žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 4 533,77 € aj s príslušným úrokom z omeškania. Súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku o zaplatenie sumy 79,44 € s príslušenstvom zamietol, nakoľko dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok na zaplatenie spracovateľského poplatku.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 16. decembra 2015 sp. zn. 6 Co 577/2015 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 533,77 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 22. júna 2013 do zaplatenia, všetko v lehote do 15 dní po právoplatnosti rozsudku zmenil tak, že návrh žalobcu v tejto časti zamietol. Vo zvyšnej časti, t. j. vo výroku, ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol, ponechal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý. Výslovil, že o trovách prvoinstančného i odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Odvolací súd mal za nepochybné, že zmluva z 15. apríla 2012 uzavretá medzi účastníkmi, z ktorej žalobca vyvodzuje svoj nárok uplatnený žalobou, je spotrebiteľskou zmluvou. Ďalej mal za preukázané, že po uzavretí uvedenej zmluvy žalovaný prestal plniť svoje záväzky, v dôsledku čoho pristúpil žalobca k vyhláseniu okamžitej splatnosti pôžičky. Odvolací súd konštatoval, že žalobca pri realizácii svojich práv postupoval v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď požadoval o d žalovaného z dôvodu omeškania s o splácaním dlhu jeho splatenie v celom rozsahu bez dodržania trojmesačnej lehoty a navyiac dlžníka neupozornil na uplatnenie tohto práva v lehote 15 dní. Žalobca uplatnil právo na splatenie celého dlhu listom adresovaným žalovanému 14. júna 2013, pričom splatnosť dlhu mala nastať späťne - 11. júna 2013. Veriteľ postupoval v rozpore s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, s čím boli následne spojené aj nedostatky pri vyčíslení záväzku, ktorý nemohol byť splatný v celom rozsahu tak, ako si to v rozpore so zákonom určil sám žalobca. Odvolací súd poznamenal, že účastníci boli v odvolacom konaní postupom podľa § 213 ods. 2 Občianskeho zákonníka [poznámka dovolacieho súdu správne Občianskeho súdneho poriadku, (ďalej len „O.s.p.“)] upozornení odvolacím súdom na možnosť použitia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pri rozhodovaní tejto veci. Súd tak poskytol žalobcovi priestor prípadne upraviť svoj uplatnený nárok z hľadiska jeho štruktúry. Žalobca však na výzvu krajského súdu nereagoval a z uvedeného dôvodu tak nebolo možné žalobe vyhovieť pre absenciu rozhodujúcich skutkových tvrdení umožňujúcich súdu preskúmanie podstaty uplatneného práva. Uviedol, že bez povšimnutia nemohla ostať argumentácia žalovaného, ktorý poukazoval na neprimerane malé písmo, ktorým bola zmluva koncipovaná. Na základe aplikácie § 53c Občianskeho zákonníka mal krajský súd za to, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva tvoriaca súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere je neplatná, a preto na jej základe nemohol účastník žiadať žiadne práva (najmä tie, ktoré mali spojitosť s už zrealizovaným výkonom zabezpečovacieho práva). Aj pokiaľ ide o aplikáciu § 53c Občianskeho zákonníka bolo účastníkom umožnené vyjadriť sa k jeho prípadnému použitiu; žalobca, ktorého sa takéto posúdenie zvlášť týka však na výzvu nereagoval. Na základe uvedených skutočností, pri aplikácii citovaných zákonných ustanovení odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a žalobu žalobcu v tejto časti zamietol. Vo zvyšnej časti (nenapadnutej odvolaním) zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) 10. marca 2016 dovolanie, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Namietal, že po predložení súdneho spisu odvolaciemu súdu, ten listom z 11. decembra 2015 vyzval žalobcu, aby sa v lehote 3 dní od doručenia výzvy vyjadril k nožnej aplikácii § 53 ods. 9 a § 53c Občianskeho zákonníka, ktoré doposiaľ pri rozhodovaní veci neboli použité. Odvolací súd predmetnú výzvu doručoval priamo účastníkovi konania, pričom právnenmu zástupcovi žalobcu, ktorému bola plná moc v tomto konaní žalobcom riadne udelená takúto zásadnú výzvu nedoručoval. Uviedol, že právny zástupca zastupoval žalobcu na súde prvej inštancie a zároveň podával aj vyjadrenie k výzve súdu prvej inštancie k odvolaniu podanému žalovanému, čo nemohlo byť a ani nezostalo zo strany odvolacieho súdu nepovšimnuté, nakoľko aj vo výzve doručovanej priamo žalobcovi figuruje v hlavičke označenej veci žalobca zastúpený právnenm zástupcom Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o. Týmto postupom odvolacieho súdu, spočívajúcom v nesprávnom a nezákonnom doručovaní, resp. nedoručení podania ako takého, bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Do pozornosti dovolacieho súdu dal žalobca najmä

skutočnosť, že výzva odvolacieho súdu k nožnej aplikácii § 53 ods. 9 a § 53c Občianskeho zákonníka bola žalobcovi doručená 15. decembra 2015, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol vyhlásený ešte v rámci plynutia 3-dňovej lehoty určenej súdom na vyjadrenie.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a žalovanému priznať náhradu trov konania, ktorú si uplatnil vo výške 169,57 €.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (10. marca 2016), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu bola upravená v § 237 a § 238 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo.

9. S prihliadnutím na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či postupom (rozhodnutím) odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané Občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Žalobca svoju argumentáciu o vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladá na nesprávnom a nezákonnom doručení, resp. nedoručení výzvy na vyjadrenie sa k nožnej aplikácii ustanovení § 53 ods. 9 a § 53c Občianskeho zákonníka, priamo účastníkovi konania a nie jeho právnomu zástupcovi.

12. Podľa § 25 ods. 1 O.s.p. platilo, že ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

13. Podľa § 28 ods. 1 O.s.p. platilo, že zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie alebo len pre určité úkony. Podľa § 28 ods. 2 O.s.p. platilo, že plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník.

14. V zmysle § 49 ods. 1 prvá veta O.s.p. platilo, že ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na vydanie platobného rozkazu podala za žalobcu - právnickú spoločnosť, konkrétne akciovú spoločnosť - Advokátska kancelária Gallo, s.r.o. (ďalej len „advokátska kancelária“), ktorú na to splnomocnila M. G. - riaditeľka odboru vymáhania pohľadávok (č. 1. 3 spisu). Súd prvej inštancie takto splnomocnenej advokátskej kancelárii doručoval všetky písomnosti (predvolanie na pojednávanie, rozsudok súdu prvej inštancie, odvolanie, rozsudok odvolacieho súdu). Pri predložení spisu súdom prvej inštancie na rozhodnutie o odvolaní podanom žalovaným proti rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd vrátil spis bez rozhodnutia o odvolaní súdu prvej inštancie ako predčasne predložený, keď mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo doposiaľ účinne doručené žalobcovi, nakoľko z plnomocenstva nachádzajúceho sa v súdnom spise mal za to, že

plnomocenstvo udelené advokátskej kancelárii na zastupovanie žalobcu v tomto konaní je podpísané riaditeľkou odboru vymáhania pohľadávok, a nie štatutárnymi zástupcami spoločnosti. Odvolací súd tak vrátil vec súdu prvej inštancie s tým, aby odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu a odvolanie doručil priamo žalobcovi. Po odstránení uvedeného nedostatku súd prvej inštancie opätovne predložil spis odvolaciemu súdu, ktorý vo veci rozhodol zmeňujúcim rozsudkom.

16. Podľa § 213 ods. 2 O.s.p. platilo, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

17. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd považoval pri rozhodovaní za potrebné použitie § 53 ods. 9 a § 53c Občianskeho zákonníka, zaslal v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. výzvu žalobcovi a právnej zástupkyni žalovaného poštou a elektronickými prostriedkami. V predmetnej výzve odvolací súd uvádzal, že žalobca je právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Gallo, s.r.o. a rovnako tak v záhlaví rozsudku odvolacieho súdu je uvedené, že žalobca je zastúpený Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., pričom ale výzvu v rozpore s uvedeným doručoval žalobcovi.

18. Dovolací súd poznamenáva, že ak mal odvolací súd pochybnosti pri zastúpení dovolateľa, resp. oprávnenia jeho zástupcu a jeho podanie považoval za podanie urobené osobou, ktorá sa označila ako zástupca účastníka bez preukázania jej oprávnenia na zastupovanie účastníka spôsobom uvedeným v ustanovení § 28 ods. 1 O.s.p., uvedenú pochybnosť bolo potrebné považovať za nedostatok podmienky konania na strane účastníka (nedostatok splnomocnenia), ktorý je možné odstrániť (R 58/2003). Už aj podľa rozhodnutia R 12/1985 platilo, že ak ten, kto vystupoval v občianskom súdnom konaní ako zástupca účastníka bez toho, aby sa preukázal plnomocenstvom, plnomocenstvo predložil dodatočne v lehote určenej súdom, uvedený nedostatok je tým odstránený, a tak boli schválené aj tie úkony urobené v konaní zástupcom účastníka, k u ktorým došlo pred podpisom plnomocnenstva. (Obdobne tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 3294/2009 zo 6. novembra 2009).

19. So zreteľom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že ak mal odvolací súd pochybnosti pri plnomocenstve udelenom žalobcom advokátskej kancelárii ako zástupcovi, mal žalobcu účinným spôsobom vyzvať, aby uvedený nedostatok odstránil. Z obsahu spisu takýto procesný postup odvolacieho súdu však nevyplýva. Pokiaľ odvolací súd takto nepostupoval a následne nesprávne (aj zmätočne, bližšie viď bod 17) doručoval výzvu v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. priamo žalobcovi, odňal tým dovolateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Napokon dovolací súd poznamenáva, že na č. l. 130 spisu sa nachádza kvalifikovaná plná moc udelená žalobcom advokátskej kancelárii dňa 2. januára 2013.

20. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na zistenie existencie tejto vady sa dovolací súd v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu ďalšími žalobcom namietanými vadami už nezaoberal. Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vrátane výroku o trovách konania ako výroku závislého, zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.